

**Ocena
rozprawy doktorskiej, dorobku artystycznego
i dydaktycznego Pana Filipa Ludki
sporządzona w związku z przewodem doktorskim
w zakresie sztuk plastycznych, w dyscyplinie sztuki użytkowe
wszczętym przez Radę Wydziału Architektury i Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.**

W styczniu 2016 roku Rada Wydziału Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku otworzyła Panu Filipowi Ludce przewód w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne. Głównym składnikiem przewodu jest rozprawa doktorska pt. „Wpływ odbiorcy na ostateczną formę produktu”. Promotorem jest Pani prof. Halina Kościukiewicz, której Pan Ludka jest asystentem.

W 2008 roku Pan Filip Ludka ukończył Studia Magisterskie na Politechnice Gdańskiej kierunku Architektura i Urbanistyka. Studiował także w Ecole d'Architecture w Grenoble. W 2008 roku pracował jako architekt wnętrz w Studio 1:1, a w 2009 roku założył wspólnie z Małgorzatą Malinowską i Tomaszem Kempą grupę projektową Tabanda, którą wspólnie prowadzą z sukcesem do dziś.

Autor działa w obszarach: projektowania produktu, mebli i wnętrz, akcji w mieście, technologii produkcji, wystawiennictwa, zajmując się jednocześnie produkcją i finansami grupy Tabanda. Ponadto od 2009 roku prowadzi warsztaty projektowe, a od roku 2012 roku pracuje na Wydziale Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku jako asystent w Pracowni Projektowanie Mebla i Sprzętu prof. Haliny Kościukiewicz.

Recenzja niniejsza została sporządzona na podstawie dostarczonych materiałów, zawierających niezbędne dane o wyżej wymienionych obszarach działań kandydata, pracy doktorskiej, przedstawionej serii dokumentacji wybranych projektów oraz ogólnej wiedzy recenzenta o projektowaniu i dydaktyce w Polsce i na świecie.

Zawartość recenzji:

Szczegółowa ocena rozprawy doktorskiej.

Ocena dorobku twórczego i artystycznego.

Przedstawione materiały, zarówno rozprawa doktorska, jak i dokumentacja projektowa, badawcza i dydaktyczna w zakresie prowadzonych warsztatów kandydata charakteryzują się spójnością tematyczną, wzajemnie się uzupełniają i dopełniają. Oznacza to moim zdaniem wyraźny kierunek

projektowo-badawczy, obrany i realizowany konsekwentnie od dziesięciu lat, w okresie od uzyskania przez kandydata tytułu magistra inżyniera architekta.

Ocena rozprawy doktorskiej

W skład rozprawy doktorskiej wchodzi grupa dwunastu powiązanych tematycznie projektów z obszaru projektowania oraz analiza wpływu odbiorcy na ostateczną formę produktu - wybranych projektów grupy Tabanda, których Pan Filip Ludka jest współautorem, mających istotny wpływ na rozwój dyscypliny projektowej w Polsce.

Część pisemna rozprawy doktorskiej jest opisem procesu badawczo - projektowego w zakresie kastomizacji produktów oraz stosowania założeń zrównoważonego rozwoju na przykładzie projektów grupy Tabanda. Rozprawa zbudowana jest z wprowadzenia, czterech rozdziałów, bibliografii oraz spisu ilustracji. Łącznie 149 stron.

W pierwszym rozdziale autor nakreśla tło, problematykę badań, definicje i pojęcia, stan badań z istotnymi przykładami i odniesieniami, zarówno w obszarze projektowym, jak i w obszarze wpływu narzędzi projektanta i producenta na rozwój masowej kastomizacji, opisuje przyjętą metodologię badawczą oraz prezentuje tezę i cel rozprawy doktorskiej.

Autor definiuje rodzaje występowania kastomizacji, wyróżniając działy produkcyjne, marketingowe i konsumpcyjne oraz omawia inne systemy kategorizacji kastomizacji, przedstawiając branżę meblarską i wyposażenia wnętrz z tej perspektywy, co wyczerpująco nakreśla problem do dalszej prezentacji dzieła. Przyjęta metodologia badawcza opiera się na dwóch zagadnieniach - kastomizacji oraz zrównoważonym rozwoju w kontekście projektów wzorniczych i użytkowych. W celu analizy danych Pana Filip Ludka opracował narzędzie w postaci skali „stopniowania kastomizacji” wskazującej stopień zaangażowania odbiorcy w obrębie badanego produktu. „Autor pracy, kierując się założeniami zrównoważonego rozwoju, który zakłada jednoczesny szacunek wobec: odbiorcy produktu, środowiska, społeczeństwa, chce sprawdzić, na ile takie podejście jest realizowane w polskiej praktyce projektowej” poddając analizie wybrane projekty których jest współautorem.

Kastomizacja w projektowaniu wzorniczym opiera się na dostosowaniu produktu do spersonalizowanych potrzeb klienta. Natomiast masową kastomizację Pan Filip Ludka definiuje za Radosławem Achramowiczem jako użycie elastycznych, komputerowo wspomaganych systemów produkcyjnych w celu uzyskania danego efektu, skutkującego zwiększeniem swobody oddziaływania odbiorcy – przyszłego użytkownika – na dzieło. Wiąże się to ze zmniejszeniem wpływu projektantów na ostateczny kształt dzieła – produktu. Przyjęta definicja określa założenia praktyki projektowej grupy Tabanda, której wybrane projekty będą analizowane w dalszej części rozprawy doktorskiej.

Wiele organizacji i firm odwołuje się do idei trzech filarów i zasad zrównoważonego projektowania produktów, usług oraz działań powiązanych stosując kryteria społeczne, ekonomiczne i ekologiczne. Jednak ze względu na trudność aplikowania wszystkich zasad, szczególnie w przypadku mniejszych organizacji i firm używana jest metoda wyboru pomiędzy kryteriami: społecznie potrzebne, kulturalnie akceptowalne, psychologicznie pielęgnowane, ekonomicznie zrównoważone, technologicznie wykonalne, operacyjnie sprawne, ekologicznie solidne, pokoleniowo wrażliwe, edukacyjnie ustawiczne.

Pan Filip Ludka przedstawia postawę grupy Tabanda, która przyjęła założenia wzornictwa przemysłowego w erze zrównoważonego rozwoju¹, jako wyznacznik odpowiedzialnego rozwoju w swojej działalności i realizuje je w miarę swoich możliwości. Najważniejsze przyjęte kryteria zrównoważonego rozwoju przez Pana Ludkę w ramach grupy Tabanda to: stosowanie certyfikowanych materiałów lokalnego pochodzenia; miejsce produkcji; kontrola gospodarki

¹ F. Ludka za Dalcacio Reis, Product Design in Sustainable era13

odpadowej podczas produkcji - minimalizacja odpadu; recykling materiałów oraz logistyka produkcji z projektowaniem produktów w systemie flat pack.

Autor podkreśla także powiązania kastomizowanych produktów z polityką zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwie. Takie produkty pozwalają na ograniczenie stanów magazynowych przez produkcję na zamówienie. Ponadto spełniają w najwyższym stopniu zapotrzebowania klienta, ponieważ to sam zamawiający ustala potrzeby, kreując produkt - mebel. Dodatkowo większość analizowanych w pracy kastomizowanych mebli jest złożona z modułowych, płaskich elementów, co sprzyja wprowadzaniu systemu flat pack.

W celu przeprowadzania analizy wybranych dwunastu projektów grupy Tabanda Pan Filip Ludka stworzył skalę stopniowania kastomizacji, której celem jest wskazanie stopnia zaangażowania odbiorcy w dany produkt. Skala składa się z czterech poziomów zaangażowania:

1. Brak zaangażowania: mebel gotowy do użytku po wyjęciu z pudełka, brak możliwości ingerencji w projekt
2. Najmniejsze zaangażowanie: mebel wymagający złożenia
3. Średnie zaangażowanie: mebel wymagający złożenia, możliwość regulacji
4. Duże zaangażowanie: mebel wymagający złożenia, możliwość tworzenia własnych kompozycji funkcjonalnych.

Rozdział drugi prezentuje grupę Tabanda. Grupa projektantów z wykształcenia architektów w tym Filip Ludka i sama grupa Tabanda znana jest od 2009 roku, czasu założenia firmy. Osiem lat funkcjonowania i dynamicznego rozwoju jest spektakularne, wynika z realizowania pasji połączonej z systematyczną pracą i nieustannym rozwojem oraz przekraczaniem barier. Z zespołu trzyosobowego założycieli projektantów Filip Ludka, Małgorzata Malinowska i Tomasz Kempa firma rozwinęła się do dziewięciosobowego zespołu z ważną współpracą z lokalnymi producentami. Grupa Tabanda zajmuje się projektowaniem i produkcją mebli oraz elementów wyposażenia wnętrz i oświetleniem. Obecnie w ofercie jest ponad 17 produktów (01.2019) w kilkudziesięciu wykończeniach, to przede wszystkim krzesła, fotele, stoły, stoliki kawowe, stołki, regały, biurka, sofy, lampy oraz produkty ceramiczne. Co niezwykle istotne technologia wszystkich produktów jest opracowana przez zespół Tabanda z dużym udziałem Pana Filipa Ludki. Dla wielu projektów technologie opracowane są pod kątem produkcji masowej z uwzględnieniem kastomizacji produktów na różnych poziomach. Stosowane materiały w produktach to wysokiej jakości lite drewno, aluminium, fornirowana i laminowana sklejka. Produkty wykonywane są z wykorzystaniem numerycznych technologii produkcji a ostateczne wykończenie jest nadawane ręcznie.

Misja grupy Tabanda „Projektujemy i produkujemy meble, trzymając się prostych rozwiązań. Odpowiednio dobieramy materiały, co sprawia, że nasze produkty są szczerze i charakterystyczne. Świadomie projektujemy, korzystając z usług lokalnych producentów, wykorzystując najwyższej jakości materiały”².

W rozdziale trzecim autor analizuje 12 projektów pod kątem poziomu kastomizacji i stosowania odpowiedzialnego rozwoju. Pan Ludka z wielką starannością przedstawia proces powstawiania projektu i produktu, jest obiektywny w prezentacji faktów, a oceny dokonuje na podstawie zbudowanych kryteriów badawczych. Zaprezentowane projekty to: FALON – siedzisko modułowe, WINIO – stojak na wino, STOŁOWO – lampa wisząca, LAMPANIA – lampa wędrująca, PODUSZAK – siedzisko z układanką, MACIEK – stół jadalny, DIAGO – krzesło, MOBIUSH - stolik kawowy, ŁOŚ – stolik kawowy, DYNKS – regał modułowy, GAPA – biurko oraz NAPKA – leżanka. Praca została ukończona w 2018 i nie zawiera najnowszych projektów Pana Filipa Ludki i grupy Tabanda.

W dalszej części niniejszej recenzji dokonam oceny dorobku twórczego i artystycznego Pana Filipa Ludki na podstawie wybranych projektów i szerszej działalności projektanta, omawiając szczegółowo wybrane projekty z grupy 12 zaprezentowanych w rozdziale trzecim, wskazując na ich znaczenie w

² <https://www.tabanda.pl>

rozwoju projektanta jak i grupy Tabanda. Nie chcąc czynić powtórzenia przechodzę do najistotniejszych w rozprawie konstatacji autora dotyczących skali oceny na postawione dwa kryteria.

Zaprezentowany regał DYNKS oceniony został najwyżej w skali zaangażowania odbiorcy w dany produkt - stopień czwarty oznacza pełen zakres kastomizacji. Regał DYNKS montowany jest przez użytkownika samodzielnie dając mu możliwość kreacji własnego układu funkcjonalnego i przestrzennego z możliwością regulacji. Jak opisuje Pan Ludka „użytkownik kimkolwiek jest na co dzień może zostać projektantem. Może dostosować produkt do swoich potrzeb, ale co ważne w pewnym zakresie który został ograniczony przez projektantów, w taki sposób by każdy wynik modyfikacji był pod kontrolą projektanta”. W aspekcie analizowanego poziomu zrównoważonego rozwoju w procesie produkcyjnym regał Dynks również ma najwyższą notę ze względu na wybrany wymiar arkusza sklejk oraz wyprowadzenie projektu i produkcji do najniższego możliwego odpadu. Najwyższy poziom kastomizacji projektu Dynks nie jest przypadkiem a wynikiem konsekwentnego projektowania w odpowiedzi na założenia projektowe, jako wyróżnik spośród innych analogicznych produktów na rynku umożliwiające indywidualne komponowanie układów regału przez finalnego odbiorcę. Pomocne są także zaprojektowane akcesoria - element spinający moduły w postaci wręta złożonego ze stalowego płaskownika wybijanego z blachy.

Projekty GAPA i NAPKA w skali zaangażowania autor ocenia na stopień drugi. Do odbiorcy dostarczany jest produkt częściowo zmontowany, a elementy bazy należy skrócić samodzielnie. Działanie to nie ma jednak wpływu na kształt, formę obiektu czy zmianę funkcji. Jest jedynie czynnością montażową. Ocena aspektu zrównoważonego rozwoju jest przedstawiona poprzez technologię gięcia sklejki, dostosowana do możliwości produkcyjnych grupy Tabanda oraz rozwinięcia sprzedaży danego produktu. Pan Filip Ludka ocenia przyjętą technologię jako umożliwiającą prototypowanie i produkowanie elementów giętych bez znacznych nakładów finansowych do jednostkowej produkcji - zamówienia.

Projekt stolika ŁOŚ oceniony został na drugi stopień zaangażowania odbiorcy, pomimo braku możliwości zmiany w postaci regulacji czy modyfikacji. Stół Łoś dostarczany jest do odbiorcy w paczce zawierającej cztery jednakowe sklejkowe elementy oraz szklany blat. Zadaniem jest skrócenie czterech elementów konstrukcji unoszącej szklany blat. W mojej opinii jest to standardowa czynność przy zakupie mebli do montażu z minimalnym zaangażowaniem odbiorcy.

Krzesło DIAGO dostarczane jest do klienta w postaci złożonego, gotowego do użytku produktu co oznacza zerowy poziom zaangażowania po dostarczeniu produktu i brak możliwości dokonywania zmian w obrębie siedziska. Autor pozostawia projekt bez przyporządkowania do skali oceny kastomizacji.

Jednocześnie projekt DIAGO jest najsilniej rozwiniętą kolekcją produktową grupy Tabanda dając na poziomie zamówienia aż 60 możliwości komponowania materiałów, ich wykończeń oraz decyzji o kolorze. Szeroko rozwinięty aspekt personalizacji, czyli dostosowania produktu przed zakupem do potrzeb odbiorcy daje wybór dwóch wersji bazy, trzech wersji materiałowego wykonania siedziska oraz 10 kolorów siedziska.

Ilość zaangażowanego materiału do produkcji na skalę masową krzesła Diago jest zminimalizowana i dostosowana do produkcji na skalę masową, w odróżnieniu od wielu projektów w tym GAPA i NAPKA, opłacalne jedynie w krótkich seriach na zamówienia. Można stwierdzić, że proces nad rozwojem technologii produkcyjnej krzesła DIAGO był przełomowy w pracy grupy Tabanda i zaowocował produktem rynkowym.

Rozdział trzeci został opatrzone niezwykle bogatym własnym materiałem graficznym i ilustracyjnym, w liczbie 118, w tym projekty wstępne, schematy projektowe, wizualizacje projektów, schematy techniczne, widoki, dokumentacja techniczna, układy konstrukcji, kłady modułów, rozkroje, badania naprężeń, prezentacje produktów, instrukcje montażu oraz zdjęcia reprezentujące modele w skali 1:10, fazy projektowe, kompozycje, układy, aranżacje, finalne projekty produkty oraz detale.

W ostatnim rozdziale rozprawy doktorskiej autor przedstawia analizę zebranego materiału oraz wnioski, które pozwalają na określenie poziomu kustomizacji i poziomu wprowadzania idei zrównoważonego rozwoju w procesach projektowych i produkcyjnych grupy Tabanda.

Na przykładzie przedstawionych materiałów autor konstatuje błędne dążenie do maksymalizacji zrównoważonego rozwoju w procesie projektowym i produkcyjnym, które nie przynosi zakładanych korzyści a prowadzi proces projektowy w nieoczekiwanym, czasami niekorzystnym dla produktu kierunku. Obserwację takiego przypadku widzimy w zaprezentowanym projekcie stolika ŁOŚ, gdzie nadmierna chęć zespołu do minimalizacji materiału przyczyniła się do znacznie większego wysiłku produkcyjnego, nadmiernego zaangażowania czasu poświęcanego na proces tworzenia jednego produktu. Ten sam efekt projektant zauważa w przypadku pierwszego rozwiązania lampy LAMPANIA, wycofanego ŚWIECZNIKA, czy PODUSZAKA. Projekty te w innych warunkach produkcyjnych, w skali produkcji masowej mogłyby odnieść sukces, jednak dla małych i średnich organizacji stają się nieopłacalne. Najistotniejszym wnioskiem Pana Filipa Ludki z prowadzonych badań jest stwierdzenie „osiągnięcie założeń zrównoważonego rozwoju czy idei kustomizacji nie polega na ideowym wdrażaniu koncepcji marketingowych a na rzetelnym analizowaniu całego procesu projektowego łącznie z produkcją i dostawą. Dopiero na tym etapie możliwe jest szczerze zaangażowanie w idee zrównoważonego rozwoju – przez oszczędność materiału, optymalizację produkcji czy nawet oszczędność czasu pracy. Najważniejsze jest, by projektując cały proces był on dopasowany do możliwości danej organizacji. By na wstępie został poprawnie określony stopień rozwoju oraz możliwości organizacji i dopiero w tym momencie możemy dopasować stopień rozwinięcia idei zrównoważonego rozwoju.”

W kontekście analizy poziomu kustomizacji produktów najniżej oceniony projekt w przyjętej skali to krzesło DIAGO jest jednocześnie najlepiej sprzedającym się produktem spośród oferty grupy Tabanda (około 1000 sztuk w 2017 roku), tymczasem projekt DYNKS oceniony maksymalnym stopniem zaangażowania odbiorcy w produkt, pełni funkcję „atraktora” i pozostaje na niskim poziomie sprzedaży. Autor zadaje pytanie o znacznie wpływu odbiorcy na produkty podczas budowania kolekcji firmy. Można zadać kilka innych powiązanych z problemem pytań, w tym o rolę projektanta w zmieniającej się rzeczywistości opanowanej w coraz większym stopniu przez DYI (Do It Yourself) i Copyleft, rozpowszechnione sposoby udostępniania projektów oparte o nadanie wolności pracy i szerokim jej udostępnianiu.

Projektowanie jest działalnością twórczą, której celem jest ustanowienie wieloaspektowych cech obiektów, procesów, usług oraz systemów w całych cyklach życia. Dlatego projektowanie jest głównym czynnikiem zarówno humanizacji technologii i kluczowym czynnikiem wymiany kulturalnej. Zrównoważone projektowanie produktu jest filozofią projektowania i praktyką, w której produkty mają nieznaczny wpływ na środowisko i mogą być wytwarzane z wykorzystaniem zrównoważonej bazy zasobów. Jest ucieleśnieniem praktyki eko-projektowania z należytych uwzględnieniem czynników ekologicznych, etycznych i społecznych, ale także z uwzględnieniem aspektów gospodarczych i dostępności zasobów w odniesieniu do zrównoważonej produkcji. Jednocześnie praktycznie każdy produkt, który korzysta z energii elektrycznej, energii z gazu ziemnego lub wszelkiego rodzaju transportu nie spełnia tej definicji, ponieważ wszystko to prowadzi do wyczerpania zasobów i szkodzi środowisku naturalnemu.

Wydaje się słusznym wniosek autora by dążyć do projektowania z uwzględnieniem redukcji szkodliwego wpływu na środowisko naturalne w połączeniu z poszukiwaniami właściwości funkcjonalnych i estetycznych produktu.

Ocena dorobku twórczego i artystycznego.

Pan Filip Ludka jest projektantem pracującym od 2009 roku w zespole w ramach grupy Tabanda. Wszystkie projekty są sygnowane przez trzyosobowy zespół a udział Pana Ludki jest precyzyjnie określony. Autor działa w obszarach projektowania produktu, mebli, wnętrz i akcji w mieście,

technologii produkcji, wystawiennictwa, zajmując się jednocześnie produkcją i finansami grupy Tabanda, prowadzi warsztaty projektowe. Zakres aktywności twórczej i zawodowej jest bardzo szeroki a aktywność bardzo wysoka, niespełna trzydzieści realizowanych projektów mebli, siedem projektów wnętrz, siedem projektów przestrzeni miasta oraz udział w prawie pięćdziesięciu wystawach na targach w okresie ośmiu lat.

Równoległe z prowadzonymi projektami Tabanda Pan Filip Ludka realizuje w latach 2010 do 2016 projekty prywatnych apartamentów i mieszkań. Sea Towers apartment w Gdyni, Myśliwska 22, Morena oraz projekt mieszkania Pana Filipa Ludki z 2016 roku. Władysław Wincze definiował projektowanie wnętrz jako „działanie twórcze wprowadzające harmonię i ład w ściśle określonej przestrzeni” i takimi są projekty wnętrz Pana Ludki, co prezentuje wysoką kulturę i umiejętność dokonywania wyborów wraz z kreowaniem wnętrz na potrzeby mieszkańców i przestrzeni. Wnętrza charakteryzują się harmonią, dbałością o szczegóły, ograniczeniem ilości wprowadzanych materiałów i barw, architektura wnętrz jest ascetyczna a funkcjonalności wnętrz nie są uwidocznione poza szczególnymi zastosowaniami koloru przejmującego tectoniczną formę we wnętrzu. Ascetyczna scenografia wnętrz jest przestrzenią, którą projektant wypełnia obiektami (meble Sofa, stół kawowy ŁÓŚ grupy Tabanda) a domownicy własnymi, bliskimi sobie przedmiotami, artefaktami i sztuką. Zupełnie odmienne w stylistyce są projekty wnętrz publicznych, projekt zakładu fryzjerskiego w Gdyni Radłowo i projekt Bistra Pobite Gary w Gdańsku, oba z wyposażeniem z 2013. Są zbudowane na założeniach łączenia wielu form i materiałów w tym z odzysku, nadanie drugiego życia przedmiotom w celu stworzenia paczworkowej struktury ścian i postawienie ich w kontraście z techniczną strukturą szalunkowego betonu.

Nowy i inny problem postawiony przed projektantem to projekt dla miasta Sopot „Instrumenty kinetyczne” zrealizowany na rzece Swelina. Oparty na koncepcji zbudowania konstrukcji ze zróżnicowanych materiałów z wykorzystaniem nurtu rzeki wprowadzający zaprojektowany układ w ciągły ruch, który wydobywa dźwięki i wypełnia nimi dolinę rzeki. Dominująca w układzie konstrukcja młyńskiego koła połączona z ciągiem lin, patyków, butelek nie jest obca czy agresywna, wpisuje się w naturalną i tajemniczą dolinę rzeki. Poetycka forma kinetycznego instrumentu z udziałem natury jest wyjątkowym projektem pośród realizacji Pana Filipa Ludki i pokazuje szerokie spektrum zainteresowań i możliwości kreacji projektanta.

Z bogatej grupy projektów meblowych wybrałam kilka, których prowadzącym projekt był Pan Filip Ludka. Wszystkie projekty autora są sygnowane: grupa Tabanda, zespół pracuje wspólnie nad prowadzonymi projektami, angażując się na wybranych etapach intensywniej ze względu na podział prac.

Wśród projektów siedzisko modułowe FALON z 2009 roku zasługuje na szczególne miejsce, gdyż jest to jedyny projekt, który pozostał w ofercie grupy Tabanda z pierwszej kolekcji do dziś.

Pan Filip Ludka był prowadzącym projekt funkcjonalnego modułowego siedziska w formie sześcianu z zadaniem ukształtowania powierzchni dopasowanej do człowieka. Dzięki zestawianiu kilku finalnych modułów FALON i obracaniu o 90 stopni tworzą falującą powierzchnię siedziska, umożliwiają zestawianie liniowe, stając się ławką o układzie dostosowywanym do potrzeb.

Ważnym ograniczeniem i zarazem szansą na rozwój projektu miała technologia jaką dysponował Pan Ludka z zespołem w warsztacie w 2009 roku - frezarka numeryczna CNC umożliwiająca wycinanie w formacie płaskim (2D). Zasadą budowania większości projektów Pana Ludki i grupy Tabanda stało się projektowanie elementów płaskich, a poprzez powielenie i składanie uzyskanie brył trójwymiarowych (3D). Projekt był przełomowy i wprowadzał zespół w problem konstruowania z użyciem modułowych elementów, bezklejowych łączeń, pracą nad optymalizacją rozkroju materiału oraz minimalizacją zaangażowanego w projekty materiału. Problemy te na wiele różnych sposobów zostały rozwiązane przez Pana Ludkę z grupą Tabanda w kolejnych latach.

Przykładem rozwijania kompetencji projektowych i technologicznych Pana Filipa Ludki jest projekt rodziny stolików ŁÓŚ zainicjowany w 2010 roku, oparty o obserwacje budowy poroża i zasady promienistego rozchodzenia się sił z węzłów łączących. Jest to przykład projektowania bionicznego,

które jest ważnym doświadczeniem zarówno dla projektanta jak i dla użytkowników wynikającego z procesu i utrzymanego w finalnym produkcie. Poroże było punktem wyjścia, inspiracją pierwotną, które w kilkuletnim procesie zostały zmodyfikowane, zminimalizowane i zdefiniowane na możliwości produkcyjne przy zachowaniu cech inspiracji, zasad konstrukcji, bezpieczeństwa i czystości wyrazu. Pierwszy z obecnej rodziny stolik kawowy ŁÓŚ początkowo opierał się o moduły rozłożystych elementów w późniejszym etapie rozdzielone na elementy pierwsze. Początkowo każdy z modułów zbudowany był z pięciu elementów, w efekcie doświadczeń i pracy Pana Filipa Ludki z zespołem moduły konstrukcji stolika zminimalizowane zostały do trzech elementów. Na poziomie rozstrzygnięcia detali w konstrukcji dwie cechy zasługują na wskazanie, rozłożenie słoików warstw zewnętrznych oraz połączenie puzzle trzech elementów modułu konstrukcji unoszącej szklany blat. Finalny projekt składa się z czterech jednakowych modułów wyciętych ze sklejki brzozonej oraz szklanego blatu w trzech rozmiarach BABY ŁÓŚ, MAMA ŁÓŚ i PAPA ŁÓŚ.

Kolejnym projektem który rozwija problem konstruowania z użyciem modułowych elementów, sposobów połączeń, pracą nad optymalizacją rozkroju materiału oraz minimalizacją materiału jest projekt stołu do spożywania posiłków MACIEK zainicjowany w 2011 roku inspirowany formą stolików z lat 60 tych XX wieku polskich projektantów. Znane są nam liczne przykłady konstrukcji stołów, w tym projekty zespołu Lejkowski i Leśniewski czy Rajmunda T. Hałasa, gdzie nogi stołów ustawione pod kątem zwężyły się ku podłożu. Była to wówczas nowoczesna forma konstrukcji, której początki możemy zaobserwować już w latach czterdziestych XX wieku w projekcie Władysława Wincze w konstrukcji stołu z kompletem mebli „werandowych”. Wartościową ideą Pana Ludki na etapie procesu projektowego było zaadaptowanie charakterystycznych wymienionych cech do współczesnych możliwości produkcyjnych w tym technologii frezarki numerycznej (CNC). Decyzja o wyeksponowaniu konstrukcji i połączeń dziewięciu elementów składających się na stół stanowi o wartości projektu. Nadanie tektoniki formie poprzez łączenie elementów i pokazanie budowy jest spójny z filozofią grupy Tabanda i opiera się na przełożeniu płaskich elementów w złożenia budujące przestrzenną funkcjonalną konstrukcję.

Rodzina stołów MACIEK to okrągłe i prostokątne formy, wszystkie wykonane ze sklejki z widoczną charakterystyczną krawędzią, która jest podkreślona poprzez kontrast w wersji materiałowej z białego laminatu a stonowana w wykonaniu w olejowanym fornirze orzechowym i dębowym. Mebel składa się z dziewięciu elementów wyciętych z jednego arkusza sklejki, a kupujący samodzielnie montuje stół dzięki czytelnej instrukcji.

Przełomowym projektem prowadzonym przez Pana Filipa Ludkę z zespołem była praca nad krzesłem DIAGO, zespół Tabandy odszedł od wiodącego materiału sklejki na rzecz aluminium w częściach projektu. Inspiracją początkową były kolejne projekty polskich projektantek Teresy Kruszewskiej „Muszelka” oraz „Płucka” Marii Chomentowskiej. Forma siedziska przeszła wiele etapów projektowych, kolejne makiety wykonywane były z tektury do modelowania, dubondu, modele wykorzystywały użycie sztywnych powierzchni załamywanych metodą gięcia krawędziowego w celu uzyskania kubeczka siedziska. Finalna forma siedziska wykonana jest z 2 mm blachy aluminiowej ciętej i giętej numerycznie, wykańczanej ręcznie i malowanej proszkowo na strukturalny mat. Baza siedziska wykonana jest ze sklejki brzozonej ciętej numerycznie, ręcznie wykańczana i olejowana. DIAGO to zaprojektowana imponująca kolekcja 60 możliwych wariantów do konfigurowania przez użytkowników na poziomie zamówienia, dwa wykończenia bazy siedziska, trzy wykończenia materiałowe oraz 10 kolorów siedziska. Dobór materiałów daje możliwości skrajnego wykończenia siedzisk, sklejka (dąb i orzech), aluminium w dziesięciu kolorach i siedzisko w trzech wersjach filc, ekoskóra oraz malowana blacha. Krzesło DIAGO jako pierwszy produkt Tabandy dostało świadectwo badań zgodności wyrobu z wymaganiami wytrzymałości, trwałości i bezpieczeństwa przeprowadzony przez Inżynierski Ośrodek Kształtowania Jakości Wyrobów „ATEST” z Poznania co potwierdza wysoki poziom projektu i jego walory ergonomiczne.

Proces poszukiwania optymalnej wytrzymałej konstrukcji siedziska doprowadził do decyzji o zmianie materiału jak również optymalizacji użycia materiałów do produkcji DIAGO stając się pierwszym

projektem w tak dojrzałym stopniu spełniającym założenia zrównoważonego rozwoju, który jest dla Pana Ludki z zespołem nadrzędnym wyznacznikiem projektowym zapisanym w misji grupy Tabanda. Umiejętność podążania za ambitnie postawionym celem i sprawne przełamywanie barier i przeszkód w procesie projektowo konstrukcyjnym jest dowodem na dojrzałość i profesjonalizm Pana Ludki połączoną z mistrzostwem pracy w zespole prowadzące do rewolucyjnej zmiany w myśleniu o materiałach i tworzeniu projektów grupy Tabanda.

Doświadczenie projektowe Filipa Ludki wykraczają poza projektowanie produktu wraz z technologią wykonania. Kandydat zajmuje się prowadzeniem warsztatów, dydaktyką na ASP w Gdańsku, projektowaniem wnętrz, kuratorstwem i wystawiennictwem. Szczególnie ważne wystawy kuratorowane przez Pana Ludkę to „Do it your way” w Mediolanie w 2013 r. oraz “Stolarnia Zmysłów” w ramach Łódź Design Festiwal w 2015 r. i Milan Design Week 2016 r. Ponadto w tym samym okresie ośmiu lat Pan Filip Ludka realizował „projekty w mieście”, w tym projekt „Terminal design” miasteczka kontenerowego dla Gdynia Design Days w 2013 i 2014 roku.

Grupa Tabanda od 2014 roku regularnie prezentuje rozwijającą się kolekcję na targach Imm Cologne. W strefie Pure Startup na IMM COLOGNE 2015 prezentowany był projekt DYNKS promowany jako pierwszy „mebel kreatywny” stymulujący użytkownika do budowania zróżnicowanych konfiguracji.

Projekty Pana Filipa Ludki i grupy Tabandy zostały nagrodzone sześciokrotnie Must Have podczas Łódź Design Festiwal, otrzymały nominację do German Design Awards, a projektanci nagrodę Kreatora Roku Design Alive Awards 2014 oraz nagrodę Pappel Designpreis na festiwalu DMY w Berlinie. Projekty prezentowane były na międzynarodowych wystawach i targach m.in.: Maison et Objets w Paryżu, HKDTC w Hong Kongu, IFFT w Tokio, Design Week w Mediolanie, ICFF w Nowym Jorku.

Projektanci są zawodowo predysponowani do kreatywnego rozwiązywania problemów. Przedstawione w pracy doktorskiej oraz pozostałe projekty Pana Filipa Ludki są tego przykładem. Autor charakteryzuje się znajomością fachu, wytrwałością i profesjonalizmem o wysokim poziomie zrozumienia potrzeb odbiorców i wysokiej kulturze pracy w zespole. Są to w moim przekonaniu wartościowe cechy projektanta młodego pokolenia, predysponujące go do współtworzenia nowych wartości. Z uznaniem oceniam pracę doktorską Pana Filipa Ludki i jego kulturę w prowadzonych projektach zespołowych - od tworzenia koncepcji działania w oparciu o diagnozę problemu oraz poszerzeniu wiedzy na jego temat, przez wyznaczenie celów do realizacji, planowania metodologii oraz narzędzi niezbędnych do ich zrealizowania. Całość opracowania stanowi istotny wkład do wiedzy o projektowaniu produktów w obszarze szeroko rozumianego projektowania.

Praca doktorska Filipa Ludki oraz zaprezentowane projekty wpisują się w aktualną dyskusję w obrębie kustomizacji produktów i projektowania zrównoważonego, jest oryginalnym rozwiązaniem problemu projektowego w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne. Jest wartościowym opracowaniem, zarówno w zakresie opracowania, konsekwentnej kwerendy danych, przeprowadzonych badań i ich analizy oraz nowatorskiego opracowania problemu projektowania produktów oraz sposobu prezentacji. Ponadto rozprawa doktorska Pana Filipa Ludki jest zapisem drogi projektowej, która może być cennym źródłem zarówno dla projektantów, inicjujących zespoły projektowe jak i studentów wydziałów projektowych.

Konkluzja.

Po zapoznaniu się z pracą doktorską pt. „Wpływ odbiorcy na ostateczną formę produktu” oraz dorobkiem artystycznym Pana Filipa Ludki wnioskuję przed szanowną Radą Wydziału Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku o nadanie mu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne.